

Journal

ПАВЛО РОМАНЮК, НЕПОРОЧНІСТЬ МОВЧАННЯ. Бухарест: Критеріон, 1978. 113 ст.

Це вже друга збірка молодого поета з Мараморошини. Романюк народився 1952 р. в селі Вишня Рона. Закінчив філологічний факультет Бухарестського університету й тепер учителює в середній школі. Перша його збірка віршів появилася в 1976 році під заголовком "Замок перелітних птахів".

Своєю наїvnістю сприймання світу вірші Романюка спершу нагадують Голобородька. Обох поетів в'яже дитяча безпосередність вислову та вільна форма вірша. Та коли Голобородько справляє враження майже дитячої спонтанності і невимушеності то Романюк більш надуманий і зумисний.

Він відкриває свою другу збірку довгим (як на нього) віршем "Автобіографія", в якому власне і видніють деякі риси його надуманості:

Мені вісім тисяч чотириста п'ятдесят і п'ять років,
одинадцять тисяч сто дванадцять неділь.
Кажу: вісім тисяч чотириста п'ятдесят і п'ять і
одинадцять тисяч сто двадцять неділь тому,
бо мене мати навчила день вважати роком.
Це тільки один із кроків в арифметиці моого життя —
наука про лічбу...

Хоча це замилування лічбою знаходить вираз у ще деяких віршах збірки, і хоча Романюк звертається до теми буття, народження, існування — не тільки людини але й речей та слів ("Айви починають свій ріст, свій всесвіт (від літери А.) (Яблуко народжується від я... ітд.), більшість віршів у збірці — це ліричні спостереження дуже чулого поетового "я", яке часто-густо вражене болем, чи пак, смутком власного зростання.

Хоча композиція всіх віршів не рівна і не завжди витримана логіка асоціацій, Романюк вміло користується модерним поетичним скорописом, використовуючи при тому метафоричні порівняння, метонімію, синестезію та персоніфікацію. Ось кілька прикладів:

Промінились грані весни
в пронизаній душі солдата...
Він йшов смерекою по
пошишеленій бруківці... (ст. 48)

То ж я вstromив
заповіт любові
у груди Мавки моїх літ! (ст. 57)

Таких прикладів можна б навести дуже багато. Та мабуть вистачить процитувати один короткий вірш, в якому візеркаються притаманні для Романюка ніжність сповита в ностальгію, легка й не надто скомплікована інструментація, та цікава й свіжа метафора:

БАТЬКУ СПОГАДІВ

Батьку спогадів,
коли крилом
вміє лебідь
твої щоки,
як клен вдовіє,
прощаючись з літом,
прибуду на твій
згорблений віками
поріг,
попрошу в заповіт
твій перстень,
дзвіницю слів,
сопілку туги,
і казку недоказану. (ст. 79)

Романюк цікавий поет за яким варта слідкувати. Що від нього можемо ще сподіватися дальшого розвитку бачимо вже з вірша, що не ввійшов до цієї збірки а появився рік пізніше в збірнику **Обрії I** (Бухарест, 1979, ст. 59-60):

ВТЕЧА З ТРОЇ

Пропила ніч очіпки
в опівнічнім шинку,
на ринку,
де обріями
вітри торгують.
Лишилася вдовою сорочка,
накривши
вечорниці заснуті;
в октавах
калинового шепоту
пропила ніч очіпки,
мов козак люльку,
а ворон
розгніздив свої очі
у соках ліщини...
Вже вози
лебедем ячати
по чумацькій дорозі,
вже
перстні сну

Journal

рути напились,
а ти плачеш,
народжуючись
непорочною сопілкою.

В тих же **Обріях** є і коротка стаття Магдалини Ласло-Куцюк, “Березовість поета”, ст. 189-92, присвячена поезії Романюка, де критик виділяє часте вживання образу дерева, олюдненням якого Романюк старається віддати свої і людські переживання. Стаття кінчається легкою критикою недотягнень Романюкової композиції й порадою “більш сміливо запровадити композиційні принципи фольклору” щоб писати вірші” в яких відчувається нахил народної пісні до епічності.” З цим ми вповні згідні і дивлячись на повище наведений вірш бачимо, що Романюк саме і прямує в тому напрямі. Надімося, що внедовзі появиться ще одна збірка й бажаємо йому успіхів.

Данило Гусар Струк
Торонтський університет